

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การปฏิบัติกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีความผิดในกรณีที่ข้าราชการประจำกระทำความผิด
ร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๘/๕๖๕๗ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้ดำเนินการไต่สวนและมีมติให้ดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการจัดซื้อพันธุ์กล้วยพารา จำนวน ๙๐ ล้านต้น มูลค่า ๑,๔๔๐ ล้านบาท ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมทั้งได้เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดฟ้องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งข้าราชการประจำ เป็นจำเลย ในความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ประทับฟ้องไว้พิจารณาแล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงหารือข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในกรณีที่ข้าราชการประจำกระทำความผิดร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งคดีอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ คตส. มีมติว่าข้อกล่าวหาในคดีการทุจริตกล้วยพารามีมูล ข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดจะต้องหยุดการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษา เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามบทบัญญัติของมาตรา ๕๕ หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่สอง ในกรณีดังกล่าวข้างต้น หากไม่ปรากฏว่ามีการกล่าวหาทางวินัยผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการประจำที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามมติของคตส. จะต้องดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการดังกล่าวต่อไปหรือไม่ อย่างไร

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การพิจารณาเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญอันเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่งตั้งกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ เพื่อพิจารณาข้อหารือของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) ว่า ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ที่ไต่สวนและมีมติให้ดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการจัดซื้อพันธุ์กล้วยพารา จำนวน ๙๐ ล้านต้น มูลค่า ๑,๔๔๐ ล้านบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ข้าราชการประจำที่ถูก คตส. กล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีทั้งในฐานะที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) และในฐานะที่รับผิดชอบบริหารงานและดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นประเด็นทำนองเดียวกับที่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำฟ้องของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ^๑ ซึ่งมีความเห็นแตกต่างกันออกเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง (กรรมการเสียงข้างน้อย) เห็นว่า เมื่อมาตรา ๕๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษา แล้วแต่กรณี แสดงให้เห็นว่าบทบัญญัตินี้มุ่งที่จะใช้บังคับกับบุคคลซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา โดยมีได้ระบุว่าคุณคนนั้นจะดำรงตำแหน่งได้อยู่ ทั้งนี้ เพื่อมิให้บุคคลซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาใช้อำนาจหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐต่อไป และด้วยเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีนี้ เมื่อ คตส. ได้ใช้

^๑บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำฟ้องของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๙๖๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (เรื่องเสร็จที่ ๖๔๒/๒๕๕๑)

^๒มาตรา ๕๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล และข้อกล่าวหาอันเป็นเรื่องตามมาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษา แล้วแต่กรณี

อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยผลของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ มีมติให้ดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกับการทุจริตในโครงการจัดซื้อพันธุ์กล้วยพาราของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้มีการยื่นคำฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และศาลฎีกา ได้รับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใดก็ตามในขณะที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณา ย่อมจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษา ตามนัยของมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ดังนั้น กรณีของข้าราชการประจำซึ่งถูก คตส. กล่าวหาว่าร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกี่ยวกับการทุจริตในโครงการจัดซื้อพันธุ์กล้วยพาราของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นี้ โดยผลของมาตรา ๕๕ ประกอบกับมาตรา ๖๖^๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบันในขณะที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

ฝ่ายที่สอง (กรรมการเสียงข้างมาก) เห็นว่า มาตรา ๕๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มีความประสงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นใช้โอกาสจากการมีอำนาจหน้าที่โดยตรงของตนที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ถูกกล่าวหาไปดำเนินการแทรกแซงพยานหลักฐานที่ใช้ในการดำเนินคดีและเพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเดิมซึ่งอาจก่อความเสียหายต่อรัฐเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเดิมที่ถูกกล่าวหาไปแล้วย่อมเป็นไปตามความประสงค์ของมาตรา ๕๕ ที่ไม่ต้องการให้ผู้นั้นยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่เดิมโดยต่อเนื่องต่อไปในขณะที่ถูกกล่าวหา แต่เมื่อผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งเดิมไปแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๕๕ มิได้บัญญัติห้ามการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ที่มีใช้เป็นตำแหน่งที่

^๓มาตรา ๖๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นร้ายแรงผิดกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว เว้นแต่ในกรณีที่ผู้กล่าวหามิใช่ผู้เสียหาย และคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจรรยาบรรณเกี่ยวกับการกล่าวหาตามวรรคหนึ่งได้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ถูกกล่าวหา เพราะหากประสงค์ให้เร่งเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในทุกตำแหน่ง ก็จะต้องมีบทบัญญัติแสดงให้เห็นถึงความประสงค์เช่นนั้น เช่น ต้องบัญญัติเป็นลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งอื่นในขณะที่ถูกกล่าวหา หรือหากต้องการให้ผลการหยุดการปฏิบัติหน้าที่รวมถึงการดำรงตำแหน่งอื่นในภายหลัง ก็ต้องบัญญัติไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๑๕๙^๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ มิได้มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าว จึงต้องมีความหมายเพียงพอที่บัญญัติไว้ ดังนั้น เมื่อมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ได้บัญญัติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้ จึงเป็นการบัญญัติให้พิจารณาจากข้อกล่าวหาเป็นหลัก โดยผู้ใดถูกกล่าวหาว่าใช้อำนาจหน้าที่ในขณะดำรงตำแหน่งใดกระทำการตามที่ถูกกล่าวหาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาอันมิได้ โดยไม่หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นที่มีได้ถูกกล่าวหาหรือตำแหน่งอื่นในภายหลัง

ด้วยเหตุผลข้างต้น การที่ข้าราชการประจำซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกี่ยวกับการทุจริตในโครงการจัดซื้อพัสดุคล้ายพาราของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามคำฟ้องที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับไว้พิจารณา เป็นการกล่าวหาข้าราชการประจำเหล่านั้นในขณะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) หรือในตำแหน่งที่รับผิดชอบบริหารงานและดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา ๖๖^๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ การหยุดปฏิบัติหน้าที่โดยผลของมาตรา ๕๕ จึงใช้บังคับเฉพาะกรณีในตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) และในตำแหน่งที่รับผิดชอบบริหารงานและดำเนินการตามโครงการโดยหากข้าราชการประจำที่ถูกกล่าวหา ยังคงดำรงตำแหน่งนั้นในขณะที่ถูกกล่าวหาอยู่ก็ย่อมที่จะต้องหยุดการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว แต่มิได้หมายความรวมถึงการหยุดปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นหรือในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งในภายหลังที่มีได้เกี่ยวข้องกับกรณีที่ถูกกล่าวหาด้วย

^๕มาตรา ๑๕๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในหกของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รัฐมนตรีคนใดพ้นจากตำแหน่งเดิมแต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นภายหลังจากวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีคนนั้นยังคงต้องถูกอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามวรรคหนึ่งต่อไป

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับรัฐมนตรีผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อตามวรรคหนึ่ง แต่ยังคงเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่งอื่นด้วยโดยอนุโลม

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ประเด็นที่สอง เห็นว่า อำนาจหน้าที่ของ คตส. ในการดำเนินการตามประกาศ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๙^๗ ว่า ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือร้ายแรงผิดปกติ ให้ส่งรายงาน เอกสารหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วยเหตุนี้ การตรวจสอบและการมีมติของ คตส. จึงเป็นเรื่องที่พิจารณาว่าข้อกล่าวหาที่มีมูลความผิดทางอาญาเพื่อดำเนินคดีต่อไปเท่านั้น โดยมีได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบมูลความผิดทางวินัย ดังเช่นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๑^๘ และมาตรา ๙๒^๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ด้วย

^๗ข้อ ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือร้ายแรงผิดปกติ ให้ส่งรายงาน เอกสารหลักฐาน พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ถือว่ามติของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่าง แต่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นยืนยันความเห็นเดิม ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจดำเนินการให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าบุคคลใดกระทำความผิดกฎหมายและเป็นกรณีที่ไม้อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คณะกรรมการตรวจสอบส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้นต่อไป โดยถือผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นการสอบสวนตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๙๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิดให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๒

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่มีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น ๆ แล้วแต่กรณี

การที่ คตส. ได้ดำเนินการไต่สวนและมีมติให้ดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้ทุจริตในโครงการจัดซื้อพันธุ์กล้วยพาราของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงเป็นเรื่องที่ คตส. ส่งความเห็นให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมติของ คตส. มิได้มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ให้ต้องพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากผู้บังคับบัญชาของข้าราชการประจำที่ถูกฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เห็นว่า การกระทำของข้าราชการประจำผู้นั้นมีมูลเป็นความผิดวินัยอยู่ด้วย ก็จะต้องดำเนินการทางวินัยต่อไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๑